

KURSUS INTEGRITI DAN ANTI-RASUAH (ULRS1032) POSTER KAJIAN KES

SEMESTER I 2024/25

SECTION / KUMPULAN: SECTION 09 / KUMPULAN 4

NAMA PENSYARAH: PROF.MADYA DR.SULAIMAN BIN KADIKON

TARIKH HANTAR: 20 DISEMBER 2024

AHLI KUMPULAN:

- 1. GWEE ZI NI A24CS0078
- 2. GARETH KOH YIN SERN A24KT0079
- 3. GAVENESH A/L BATUMALAI A24CS0076
- 4. HANIS SOFIYA BINTI BADRUL EHSAN A24CS0080
- 5. HWANG JEAN SHE A24KT0308
- 6. IDA YATULLAILIYEH BINTI AMRUN A24CS0084
- 7. GOH KOK WEI A24CS5027
- 8. HENG ZHI QIANG A24CS0081

ISI KANDUNGAN	HALAMAN
 1.PENDAHULUAN 1.1 Siasatan SPRM 1.2 Pertuduhan dan Perbicaraan 1.3 Tindakan SPRM Terhadap Pesalah 	3 - 6
2. PENGENALAN RINGKAS SKANDAL AIR SABAH	7
3. OBJEKTIF KAJIAN	8
4. KEPENTINGAN KAJIAN	8
5. KAJIAN LITERATUR	9
6. DAPATAN DAN PERBINCANGAN	10-14
7. KESIMPULAN DAN CADANGAN	15
8. BIBLIOGRAFI	16-17
9. LAMPIRAN	18-20
10. SURAT AKU JANJI	21-28

1.0 Pendahuluan

1.1 Siasatan SPRM

Pada bulan Oktober 2016, operasi siasatan *'Ops Water'* telah dilaksanakan ke atas Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) di Kota Kinabalu, Sabah yang melibatkan dana projek Persekutuan bernilai lebih RM3.3bilion. Dana ini adalah untuk pembinaan infrastruktur asas berkaitan pengagihan bekalan air bersih untuk rakyat Sabah.

Tangkapan pertama telah dibuat ke atas Ag Mohd Tahir bin Mohd Talib (bekas Pengarah JANS) dan Teo Chee Kong (bekas Timbalan Pengarah JANS) disyaki menyalah guna kuasa dan menyeleweng dana projek berkenaan.

Mereka telah disiasat di bawah Seksyen 17 (a) Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, Seksyen 165 Kanun Keseksaan dan Akta Pengubahan Wang Haram. Bermula dari Oktober sehingga ke November 2016, SPRM telah melakukan tangkapan ke atas Lim Lam Beng (bekas Timbalan Pengarah JANS) serta membuat sitaan hartaharta milik Ag Mohd Tahir bin Mohd Talib, Teo Chee Kong dan Lim Lam Beng.

Sejumlah RM114 juta wang tunai dan wang dalam bank telah disita. Selain itu, turut disita sembilan (9) kenderaan mewah, 94 beg tangan mewah, barang kemas dan jam mewah. Kes itu dianggap sebagai penyitaan yang terbesar oleh SPRM dalam sejarah rasuah negara.

1.2 Pertuduhan dan Perbicaraan

- **29 Disember 2016 -** Awang Mohd Tahir bin Mohd Talib, Fauziah binti Piut (isteri kepada Ag Mohd Tahir bin Mohd Talib) dan Lim Lam Beng dituduh di Mahkamah Khas Rasuah Kota Kinabalu di bawah kesalahan Seksyen 4(1)(b) AMLATFPUAA 2001.
- **13 Disember 2017 -** Teo Chee Kong dituduh dengan 78 pertuduhan di bawah Seksyen 4(1)(a) AMLATFA 2001 dan 68 pertuduhan di bawah Seksyen 4(1)(b) AMLATFPUAA 2001.
- **18 Februari 2022** Mahkamah Khas Rasuah Kota Kinabalu membenarkan bekas Timbalan Pengarah JANS, Teo Chee Kong, dilepas tanpa dibebaskan dari semua 146 pertuduhan pengubahan wang dari aktiviti haram berjumlah RM32.9 juta. Tertuduh turut dikenakan bayaran kompaun RM30 juta oleh SPRM mengikut Seksyen 92 Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan Dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 (AMLATFPUAA 2001).
- 11 April 14 April 2022 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil sembilan (9) orang saksi baharu untuk memberi keterangan pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- 25 April 27 April 2022 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil dua (2) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan

- balas dan empat (4) orang saksi baharu untuk memberi keterangan pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- 17 Mei 19 Mei 2022 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil lapan (8) orang saksi baharu untuk memberi keterangan pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- 12 September 14 September 2022 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil satu (1) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan tiga (3) orang saksi baharu untuk memberi keterangan pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- 11 Oktober 13 Oktober 2022 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng tidak dapat diteruskan kerana peguam pihak tertuduh pertama dan kedua tidak dapat hadir atas sebab kesihatan.
- 11 Januari 13 Januari 2023 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil tiga (3) orang saksi baharu untuk memberi keterangan pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- **2 Februari 3 Februari 2023** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula satu (1) orang saksi untuk memberi keterangan pada dua (2) hari perbicaraan berkenaan.
- 21 Februari 24 Februari 2023 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula satu (1) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan satu (1) orang saksi baharu memberi keterangan pada tiga (3) hari perbicaraan berkenaan.
- **8 Mac 10 Mac 2023** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula satu (1) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas pada tiga (3) hari perbicaraan berkenaan.
- **12 April 14 April 2023** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula satu (1) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan satu (1) orang saksi baharu pada tiga (3) hari perbicaraan berkenaan.
- **24 Mei 26 Mei 2023** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula satu (1) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan dua (2) orang saksi baharu pada tiga (3) hari perbicaraan berkenaan.

- **20 Jun 23 Jun 2023** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula satu (1) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan tujuh (7) orang saksi baharu pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- 21 Ogos 24 Ogos 2023 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula tiga (3) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan satu (1) orang saksi baharu pada empat (4) hari perbicaraan berkenaan.
- 23 Oktober 27 Oktober 2023 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula dua (2) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas dan satu (1) orang saksi baharu pada lima (5) hari perbicaraan berkenaan yang diadakan di Bank Negara Malaysia, di Kota Kinabalu. Perbicaraan secara tertutup telah diadakan di Bank Negara Malaysia Cawangan Kota Kinabalu bagi membolehkan saksi melakukan pengemukaan, pengecaman dan penandaan kesemua eksibit-eksibit yang telah disita.
- 6 November 10 November 2023 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula tiga (3) orang saksi untuk tujuan pemeriksaan balas pada lima (5) hari perbicaraan berkenaan. Perbicaraan masih diadakan di Bank Negara Malaysia Cawangan Kota Kinabalu bagi membolehkan saksi melakukan pengemukaan, pengecaman dan penandaan kesemua harta yang telah disita.
- 11 Disember 14 Disember 2023 Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil semula seorang (1) saksi untuk tujuan pemeriksaan balas pada hari perbicaraan berkenaan. Perbicaraan selama satu (1) hari diadakan di Bank Negara Malaysia Cawangan Kota Kinabalu, Sabah bagi membolehkan saksi melakukan pengemukaan, pengecaman dan penandaan kesemua harta yang telah disita manakala selama dua hari perbicaraan diadakan di Mahkamah Khas Rasuah Kota Kinabalu, Sabah.
- **22 Januari 24 Januari 2024 -** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil seorang (1) saksi baharu untuk tujuan pemeriksaan utama pada hari perbicaraan berkenaan. Perbicaraan selama tiga (3) hari diadakan di Mahkamah Khas Rasuah Kota Kinabalu.
- **14 Mei 16 Mei 2024 -** Perbicaraan kes Jabatan Air Negeri Sabah yang melibatkan Ag Mohd Tahir Bin Mohd Talib, Fauziah Binti Piut dan Lim Lam Beng diteruskan dengan pihak pendakwaan memanggil seorang (1) saksi baharu untuk tujuan pemeriksaan utama pada hari perbicaraan berkenaan. Perbicaraan selama tiga (3) hari diadakan di Mahkamah Khas Rasuah Kota Kinabalu.

Mahkamah telah menetapkan tarikh **3 September 2024** sebagai tarikh hujahan lisan dan klarifikasi dari pihak pendakwaan dan pembelaan. Seterusnya Mahkamah telah menetapkan tarikh **18 September 2024 sebagai tarikh keputusan diakhir kes pendakwaan.**

4 Disember 2024 - Bekas Pengarah Jabatan Air Sabah, Ag Mohd Tahir Mohd Talib dan isterinya, Fauziah Piut serta bekas timbalan pengarah, Lim Lam Beng diperintahkan oleh Mahkamah Sesyen Kota Kinabalu untuk membela diri terhadap pelbagai pertuduhan pengubahan wang haram. Hakim Mahkamah Sesyen, Abu Bakar Manat, mengeluarkan perintah itu selepas memutuskan bahawa pendakwaan berjaya membuktikan kes prima facie terhadap mereka. Mahkamah menetapkan 26 hingga 28 Februari 2025 dan 28 hingga 30 April 2025 sebagai tarikh pembelaan mereka.

1.3 Tindakan SPRM Terhadap Pesalah

Bekas Timbalan Pengarah Jabatan Air Negeri Sabah (JANS), Teo Chee Kong dibebaskan tanpa dilepaskan (DNAA) bagi 146 pertuduhan pengubahan wang haram di Mahkamah Khas Rasuah hari ini. Tertuduh turut dikenakan bayaran kompaun RM30 juta oleh pihak Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM).

Keputusan mengenakan DNAA terhadap tertuduh dibuat dihadapan Hakim, Abu Bakar Manat. Sementara itu, Pengarah Kanan Bahagian Perundangan dan Pendakwaan SPRM, Datuk Faridz Gohim Abdullah berkata, pihaknya tidak meneruskan pendakwaan terhadap tertuduh setelah mengambil pertimbangan suratsurat yang dihantar oleh peguam mewakilinya, iaitu Ram Singh.

Justeru, SPRM mengenakan kompaun RM30 juta mengikut Seksyen 92 Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan Dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 (AMLATFPUAA 2001).

2.0 Pengenalan Ringkas Skandal Air Sabah

Seorang bekas pengarah Jabatan Air Negeri Sabah (JANS) bersama isterinya serta penasihat teknikal dan kejuruteraan Kementerian Kewangan Sabah mengaku tidak bersalah di Mahkamah Sesyen hari ini terhadap 37 tuduhan menyeleweng dana infrastruktur berjumlah RM61.48 juta.

Ag Mohd Tahir Mohd Talib, 54, mengaku tidak bersalah terhadap 8 tuduhan memiliki RM56.9 juta dalam bentuk wang tunai dan dalam 4 akaun bank, 2 tuduhan memiliki secara salah 6 kenderaan mewah dan 1 tuduhan memiliki secara salah 86 jam tangan berjenama mewah. Dia juga mengaku tidak bersalah bersama isterinya, Fauziah Piut, 51, terhadap 2 tuduhan memiliki secara salah barang kemas, manakala Fauziah dikenakan 19 tuduhan memiliki secara salah barang kemas dan beg mewah serta wang RM2.2 juta dalam pelbagai akaun bank.

Penasihat teknikal dan kejuruteraan Kementerian Kewangan Sabah, Lim Lam Beng, 62, yang digantung tugasnya, menghadapi 1 tuduhan memiliki secara salah sebuah kenderaan dan 3 tuduhan memiliki secara salah wang tunai RM2.38 juta.

Mereka dituduh mengikut Seksyen 4(1)(a) Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001.

Hakim Ummu Kalthum Abdul Samad membenarkan Ag Mohd Tahir, Fauziah dan Lim masing-masing diikat jamin RM10 juta, RM2 juta dan RM1 juta dengan 2 penjamin tempatan. Mereka juga diperintah menyerahkan dokumen perjalanan kepada mahkamah.

Terdahulu, peguam Hairul Vaiyron Othman yang mewakili Ag Mohd Tahir dan Fauziah, serta peguam Chin Teck Ming yang mewakili Lim, membantah jumlah ikat jamin seperti diminta pihak pendakwa itu dengan alasan anak guam mereka belum dibuktikan bersalah. Hairul juga memberitahu mahkamah anak guamnya mempunyai 3 anak, termasuk seorang yang sedang belajar di luar negara dan bergantung kepada ibu bapa mereka dari segi kewangan.

Ummu Kalthum menetapkan **28 Februari 2016** sebagai tarikh pengurusan kes. Pendakwaan dikendalikan timbalan pendakwa raya daripada SPRM yang terdiri daripada Husmaruddin Hussin, Farez Rahman, Anas Mahathir, Rozanna Abd Hadi dan Rustam Sanip.

Ag Mohd Tahir dan Fauziah diwakili panel 3 peguam dianggotai PJ Perira, Hairul Vaiyron dan Ariel C Dasan. Ag Mohd Tahir ditangkap SPRM dalam Ops Water pada 4 Oktober 2016 dan dibebaskan dengan ikat jamin RM500,000 setelah direman 2 minggu, manakala Lim ditahan pada 13 Oktober 2016.

3.0 Objektif Kajian

Objektif kajian ini adalah untuk:

- Mengenal pasti faktor-faktor berlakunya jenayah Skandal Air Sabah
- Mengkaji kesan-kesan rasuah terhadap negara berkaitan dengan Skandal Air Sabah
- Mencadangkan langkah-langkah pencegahan untuk mengurangkan dan membanteras kes rasuah berlaku di negara kita

4.0 Kepentingan Kajian

Kajian ini bertujuan untuk memberi pendedahan kepada masyarakat mengenai isu Skandal Air Sabah, termasuk faktor yang menyebabkan skandal ini berlaku, kesan yang dihadapi oleh penduduk tempatan serta langkah-langkah yang boleh diambil untuk menyelesaikan masalah tersebut. Kajian ini juga membantu memberi kesedaran kepada rakyat dan pihak berkuasa mengenai kepentingan menjaga integriti dan pengurusan sumber air secara telus.

Tambahan pula, isu Skandal Air Sabah ini memberi kesan yang besar kepada ekonomi dan kehidupan harian rakyat Sabah. Faktor seperti kelemahan peribadi dan kehilangan integriti dalam diri seseorang individu, tekanan kewangan, undang-undang yang lemah dan amalan rasuah telah menjadi punca utama masalah ini. Dengan memahami faktor-faktor tersebut, kajian ini dapat merungkaikan solusi terbaik bagi memastikan isu seperti ini tidak berulang di masa hadapan.

Seterusnya, penelitian ini juga akan mengetengahkan isu dan masalah yang menerpa rakyat tempatan kesan daripada isu ini seperti gangguan air bersih, kenaikan kos sara hidup dan kemerosotan ekonomi masyarakat tempatan. Penelitian ini juga menegaskan bagaimana masalah-masalah seperti ini dapat mempengaruhi kepercayaan rakyat terhadap pemerintah dalam menyediakan kemudahan asas.

Akhir sekali, beberapa langkah penyelesaian boleh dilakukan untuk menangani isu ini seperti peningkatan ketelusan dalam pengurusan air, penguatkuasaan undangundang yang lebih tegas dan pelaksanaan projek infrastruktur air secara berintegriti. Dengan adanya kajian ini, diharapkan masyarakat dan pihak berkuasa lebih peka terhadap isu ini dan bersama-sama berusaha membangunkan sistem bekalan air yang cekap dan bebas daripada sebarang jenayah rasuah mahupun jenayah yang lain.

5.0 Kajian literatur

5.1. Konsep Integriti dan Rasuah

Integriti boleh ditakrifkan sebagai "jati diri" yang merangkumi juga keikhlasan, keterbukaan, ketelusan, amanah, benar, berpegang kepada prinsip, tidak mudah dipengaruhi, boleh dipercayai, dan boleh mengekalkan kata-katanya. Rasuah merupakan penerimaan atau pemberian suapan sebagai ganjaran atau motivasi bagi seseorang individu itu melakukan atau tidak melakukan sesuatu perbuatan yang berkaitan dengan tugas rasmi mereka. Suapan terdiri daripada wang, hadiah, bonus, undi, perkhidmatan, jawatan, upah, diskaun.Sebagai contoh, seorang kontraktor telah menghadiahkan seutas jam tangan kepada seorang pegawai kerajaan kerana telah meluluskan projek kepada syarikat milik kontraktor berkenaan.

5.2. Perbandingan Isu Integriti dan Rasuah

Isu integriti dan rasuah berkait rapat dan berhubungan satu sama lain.Namun begitu, hakikatnya rasuah hanya merupakan salah satu isu integriti. Menurut Institut Integriti Malaysia(IIM), isu integriti merujuk kepada masalah kualiti seseorang atau organisasi dalam berpegang teguh terhadap prinsip moral, etika,serta nilai kejujuran manakala berdasarkan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), rasuah merupakan tingkah laku mintaan,pemberian atau penerimaan suapan sebagai imbalan atau hadiah untuk membalas jasa seseorang tidak melakukan sesuatu perbuatan yang berkaitan dengan tugas rasmi.

Di samping itu, skop bagi isu integriti lebih luas berbanding dengan rasuah.Isu integriti merangkumi sikap-sikap seharian dalam kehidupan manakala skop bagi rasuah hanya berfokus terhadap tingkah langkah laku rasuah.Sebagai contohnya, melalui aspek akta-akta di negara kita, Akta 700 juga dinamakan sebagai Akta Suruhanjaya Integriti Agensi Penguatkuasaan 2009 yang ditetapkan oleh Yang di-Pertuan Agong bagi melindungi kepentingan orang ramai dengan mencegah dan menangani salah laku seseorang pegawai penguat kuasa.Selain itu,Akta tersebut juga menerima dan menyiasat aduan salah laku daripada orang ramai terhadap seseorang pegawai penguat kuasa atau terhadap sesuatu agensi penguatkuasaan.

Seterusnya, bagi Pencegahan Rasuah, Akta 694 dan juga dikenali sebagai Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2009 telah diluluskan untuk menggalakkan integriti dan kebertanggungjawaban pentadbiran sektor awam dan swasta. Akta inti juga adalah untuk mendidik rakyat di negara kita tentang rasuah dan kesan buruknya terhadap pentadbiran sektor awam serta swasta dan komuniti.

6.0 Dapatan dan Perbincangan

6.1 Pendahuluan

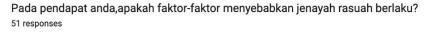
Bab ini akan menghuraikan analisis dan tafsiran data serta membincangkan kajian berdasarkan dapatan yang diperoleh melalui soal selidik. Seramai 51 orang responden telah memberikan pendapat mereka dalam kajian ini.

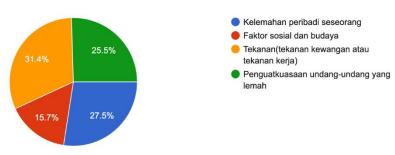
6.2 Soal Selidik Persepsi Masyarakat Berkenaan Punca Isu Rasuah

6.2.1 Pendapat masyarakat mengenai faktor-faktor menyebabkan jenayah rasuah berlaku.

Faktor	Bilangan responden
Tekanan(tekanan kewangan atau tekanan kerja)	16
Kelemahan peribadi seseorang	14
Penguatkuasaan undang-undang yang lemah	13
Faktor sosial dan budaya	8

Jadual 6.2.1: Pendapat masyarakat mengenai faktor-faktor menyebabkan jenayah rasuah berlaku.

Carta Pai 6.2.2: Taburan pendapat masyarakat mengenai faktor-faktor menyebabkan jenayah rasuah berlaku.

Berdasarkan Carta Pai 6.2.2, majoriti responden menyatakan bahawa **tekanan kewangan atau kerja** merupakan faktor utama yang menyumbang kepada berlakunya rasuah, dengan peratusan sebanyak **31.4%**. Hal ini menunjukkan bahawa desakan kewangan dan tekanan kerja yang melampau mendorong individu untuk mengambil jalan pintas melalui amalan rasuah.

Sebanyak 27.5% responden pula menyatakan bahawa **kelemahan peribadi** seperti sifat tamak dan kurangnya integriti individu merupakan punca utama yang menyumbang kepada jenayah ini.

Selain itu, **penguatkuasaan undang-undang yang lemah** mencatatkan **25.5%**, yang menunjukkan kelemahan dalam sistem keadilan dan pemantauan memberikan peluang kepada pelaku rasuah untuk mengelak daripada hukuman.

Akhir sekali, **faktor sosial dan budaya** menyumbang sebanyak **15.7%**, menekankan bahawa normalisasi dan penerimaan budaya rasuah dalam masyarakat turut memberi kesan besar terhadap peningkatan jenayah ini.

Dapatan ini jelas menunjukkan bahawa faktor-faktor yang menyumbang kepada rasuah adalah pelbagai dan memerlukan tindakan yang menyeluruh untuk menanganinya. Pendidikan, penguatkuasaan undang-undang yang lebih tegas, dan pembudayaan nilai integriti merupakan langkah yang sangat penting untuk mengurangkan amalan rasuah di negara ini.

6.3 Soal Selidik Persepsi Masyarakat Berkenaan Akibat Isu Rasuah

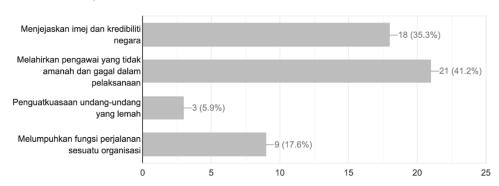
6.3.1 Pendapat masyarakat mengenai kesan-kesan rasuah terhadap negara berkaitan dengan Skandal Air Sabah.

Kesan	Bilangan responden
Menjejaskan imej dan kredibiliti negara	18
Melahirkan pegawai yang tidak amanah dan gagal dalam pelaksanaan	21
Penguatkuasaan undang-undang yang lemah	3
Melumpuhkan fungsi perjalanan suatu organisasi	9

Jadual 6.3.1: Pendapat masyarakat mengenai kesan-kesan rasuah terhadap negara berkaitan dengan Skandal Air Sabah.

Pada pendapat anda,apakah kesan-kesan rasuah terhadap negara berkaitan dengan Skandal Air Sabah?

0 / 51 correct responses

Carta bar 6.3.2: Taburan pendapat masyarakat mengenai kesan-kesan rasuah terhadap negara berkaitan dengan Skandal Air Sabah.

Berdasarkan Cartabar 6.3.2, majoriti responden menyatakan bahawa kesan utama rasuah adalah **melahirkan pegawai tidak amanah dan gagal dalam pelaksanaan**, dengan peratusan sebanyak **41.2%**. Ini menunjukkan bahawa rasuah mengakibatkan kelemahan dalam integriti pegawai kerajaan, sekali gus menjejaskan kecekapan pentadbiran awam.

Sebanyak 35.3% responden pula berpendapat bahawa **menjejaskan imej dan kredibiliti negara** merupakan kesan yang ketara. Hal ini mencerminkan bagaimana skandal rasuah seperti Skandal Air Sabah merosakkan reputasi Malaysia di mata masyarakat global dan pelabur antarabangsa.

Selain itu, **melumpuhkan fungsi perjalanan organisasi** mencatatkan **17.6%**, menunjukkan bahawa rasuah dalam organisasi awam mengakibatkan kelewatan dalam penyediaan perkhidmatan asas, seperti bekalan air bersih kepada rakyat.

Akhir sekali, sebanyak **5.9%** responden bersetuju bahawa **kelemahan penguatkuasaan undang-undang** turut menyumbang kepada kesan negatif rasuah. Kelemahan ini membuka ruang kepada pelaku jenayah untuk terus melakukan kesalahan tanpa rasa takut akan hukuman.

Dapatan ini jelas menunjukkan bahawa rasuah memberikan kesan besar kepada pembangunan dan kepercayaan terhadap negara. Oleh itu, langkah tegas perlu diambil untuk membanteras gejala ini dan memastikan pentadbiran yang lebih telus dan berintegriti.

6.4 Soal Selidik Persepsi Masyarakat Berkenaan Langkah Pencegahan Isu Rasuah

6.4.1 Pendapat masyarakat mengenai langkah-langkah pencegahan untuk mengurangkan dan membanteras kes rasuah berlaku di negara kita.

Langkah	Bilangan responden
Mengenakan hukuman yang berat	23
Meningkatkan ketelusan dengan mewujudkan sistem pemantauan dan laporan berkala	22
Mengadakan kempen kesedaran yang efektif	3
Didikan agama yang mencukupi	2

Jadual 6.4.2: Pendapat masyarakat mengenai langkah-langkah pencegahan untuk mengurangkan dan membanteras kes rasuah berlaku di negara kita.

Carta Pai 6.2.3: Taburan pendapat masyarakat mengenai langkah-langkah pencegahan untuk mengurangkan dan membanteras kes rasuah berlaku di negara kita.

Berdasarkan Carta Pai 6.2.3, majoriti responden menyatakan bahawa langkah paling efektif untuk mencegah rasuah ialah **mengenakan hukuman yang berat**, dengan peratusan sebanyak **45.1%**. Hal ini menunjukkan bahawa hukuman tegas seperti denda yang tinggi dan penjara memainkan peranan penting dalam memberikan pengajaran kepada pelaku rasuah serta mencegah orang lain daripada melakukan kesalahan.

Sebanyak **43.1%** responden pula bersetuju bahawa **meningkatkan ketelusan dengan sistem pemantauan** merupakan langkah kritikal. Sistem pemantauan yang lebih efektif dan laporan berkala dapat meningkatkan kepercayaan masyarakat terhadap ketelusan pentadbiran negara.

Selain itu, langkah mengadakan kempen kesedaran yang efektif mencatatkan 5.9%, menekankan perlunya usaha untuk mendidik masyarakat tentang bahaya rasuah dan kepentingan integriti.

Akhir sekali, **didikan agama yang mencukupi** juga menerima peratusan sebanyak **5.9%**, menunjukkan bahawa pendidikan moral dan agama perlu diperkuat untuk membentuk generasi yang berintegriti.

Dapatan ini jelas menunjukkan bahawa gabungan langkah- langkah pencegahan yang menyeluruh, melibatkan penguatkuasaan, pendidikan, dan kesedaran masyarakat, adalah kunci utama dalam membanteras rasuah di negara ini.

7.0 Kesimpulan dan Cadangan

Kesimpulannya, Skandal Air Sabah ialah isu besar yang memberi kesan kepada ekonomi, kehidupan seharian rakyat dan kepercayaan masyarakat terhadap ketelusan pentadbiran kerajaan negeri. Bagi aspek ekonomi, sebanyak RM3.3 billion diperuntukkan untuk pembinaan infrastruktur asas untuk proses pengagihan bekalan air bersih kepada rakyat Sabah khususnya rakyat di luar bandar. Jenayah rasuah ini telah menyebabkan proses pembinaan terpaksa ditangguhkan dan kerajaan perlu menyediakan peruntukan yang lebih banyak untuk membangunkan infrastruktur asas. Ini telah menyebabkan kos pembinaan projek meningkat dan mengakibatkan kerugian kepada syarikat buruh binaan sehingga menyebabkan syarikat-syarikat ini terpaksa berhenti beroperasi kerana kerugian yang ditanggung melebihi keuntungan yang diperoleh mengakibatkan mereka tidak mampu membayar upah kepada para pekerja.

Berdasarkan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), kes tersebut dianggap sebagai penyitaan yang tersebar dalam rekod jenayah rasuah negara. Justeru, tidak dinafikan bahawa kes Skandal Air Sabah telah menjejaskan imej negara kita terhadap pandangan pelabur asing yang mana negara kita merupakan sebuah negara yang mempunyai sistem pentadbiran yang lemah dan kurang telus sehingga mereka menolak untuk melakukan perlaburan di negara kita. Bukan itu sahaja, kehidupan seharian rakyat di luar bandar juga terjejas kerana mereka tidak memperoleh bekalan air yang bersih dan terpaksa menggunakan sumber air semula jadi seperti sungai yang mungkin tercemar.

Berdasarkan reaksi daripada 'Google Form', lebih 50% responden memberi pendapat bahawa tekanan kewangan atau tekanan kerja serta kelemahan peribadi seseorang merupakan dua faktor utama seseorang individu terbabit dalam kes rasuah. Sekiranya undang-undang yang ketat dan tegas tidak dilaksanakan, lebih banyak kesan negatif akan berlaku di negara kita berpunca daripada jenayah rasuah ini. Oleh itu, kerajaan hendaklah meningkatkan ketelusan sistem pentadbiran dan pengawasan kewangan dengan mewujudkan sistem pemantauan dan laporan berkala supaya dapat melahirkan institut kerajaan yang jujur dan amanah dalam sistem pemeritahan negara.

Namun begitu, kes rasuah bukan tanggungjawab kerajaan semata-mata yang mana jenayah ini turut memerlukan inisiatif dan tindakan dari semua individu dengan menerapkan nilai moral dalam setiap tindakan agar kes rasuah di Malaysia dapat dikurangkan sekaligus mewujudkan negara yang bebas rasuah. Dasar kebajikan rakyat dalam negara perlulah dilaksanakan agar kebajikan setiap rakyat dapat dipenuhi dan dilindungi demi kesejahteraan negara.

8.0 Bibliografi

- 1. SPRM. (2023). *OP Water Sabah (Jabatan Air Negeri Sabah)*. Sprm.gov.my. https://www.sprm.gov.my/index.php?id=21&page_id=103&contentid=2877&cat=TOC
- 2. SURUHANJAYA PENCEGAHAN RASUAH MALAYSIA (SPRM). (2024). Sprm.gov.my. https://www.sprm.gov.my/index.php?id=21&page_id=75&articleid=42.
- 3. IIM BULETIN. (n.d.). https://www.iim.gov.my/wp-content/uploads/1666/51/Buletin-IIM-2nd-edition-LO.pdf
- 4. RASUAH | PDF. (n.d.). Scribd. https://www.scribd.com/doc/256639923/RASUAH
- 5. Adib Povera. (2024, January 30). *Kedudukan Malaysia dalam indeks*rasuah dunia meningkat. Berita Harian.

  https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2024/01/1206647/kedudukan-malaysia-dalam-indeks-rasuah-dunia-meningkat
- 6. Ersie Anjumin. (2024, Disember 4). Skandal Jabatan Air Sabah: Bekas pengarah, isteri, bekas timbalan pengarah diarah bela diri. Berita Harian. https://www.bharian.com.my/berita/kes/2024/12/1332643/skandal-jabatan-air-sabah-bekas-pengarah-isteri-bekas-timbalan-pengarah
- 7. Ersie Anjumin. (2023, Jun 23). RM44 juta ditemui di pejabat, rumah bekas

  Pengarah Jabatan Air Sabah Saksi

  https://www.bharian.com.my/berita/kes/2023/06/1118203/rm44-juta-ditemui-di-pejabat-rumah-bekas-pengarah-jabatan-air-sabah-saksi
- 8. editor03. (2023, October 26). Skandal Rasuah Jabatan Air Sabah: Hakim, Pendakwa Raya, Peguambela, saksi dan tertuduh lawat lokasi kejadian. Sabah Media.
  - https://sabahmedia.com/2023/10/26/skandal-jabatan-air-sabah-hakim-pendakwa-raya-peguambela-saksi-dan-tertuduh-lawat-lokasi-kejadian/

Anjumin, Ersie. "Ex-Sabah Water Dept Deputy Director Surrenders
 Money to MACC amid Corruption Scandal | New Straits Times." NST
 Online, 22 Jan. 2024.
 www.nst.com.my/news/crime-courts/2024/01/1004403/ex-sabah-water

www.nst.com.my/news/crime-courts/2024/01/1004403/ex-sabah-waterdept-deputy-director-surrenders-money-macc-amid#google_vignette.

10. CHAN, JULIA. "Court Orders Ex-Sabah Water Deputy Director to Pay RM30m as Punishment or Face All 146 Money Laundering Charges Again." Malay Mail, 18 Feb. 2022, water-deputy-director-to-pay-rm30m-as-punishment-or-f/2042414.

- 11. Doksil, Mariah. "Dec 4 Decision on Sabah Water Department Corruption

  Case." Borneo Post Online, 1 Nov. 2024,

  www.theborneopost.com/2024/11/01/dec-4-decision-on-sabah-water
  department-corruption-case/.
- 12. Reporters, F. M. T. "Sept 18 Ruling for Trio in RM51.7mil Sabah Water Dept Case." *Free Malaysia Today*, 17 May 2024, https://www.freemalaysiatoday.com/category/nation/2024/05/17/sept-18-ruling-for-trio-in-rm51-7mil-sabah-water-dept-case/.

9.0 LAMPIRAN

9.1 Pautan Survey Skandal Air Sabah:

 $\frac{https://docs.google.com/forms/u/1/d/e/1FAIpQLSf3JlNbinLKYbzj4KLveQ8X9hdkB}{YSPqtOaXksl9eWnJAtdWw/viewform?usp=send\_form}$

9.2 Laporan Mesyuarat Pertama

TARIKH / HARI	6 NOVEMBER 2024 (RABU)
MASA	11.30 PAGI
LOKASI	N24, DEWAN KULIAH 8

Kehadiran:

- 1. GWEE ZI NI A24CS0078
- 2. GARETH KOH YIN SERN A24KT0079
- 3. GAVENESH A/L BATUMALAI A24CS0076
- 4. HANIS SOFIYA BINTI BADRUL EHSAN A24CS0080
- 5. HWANG JEAN SHE A24KT0308
- 6. IDA YATULLAILIYEH BINTI AMRUN A24CS0084
- 7. GOH KOK WEI A24CS5027
- 8. HENG ZHI QIANG A24CS0081

Agenda Mesyuarat:

- 1.Pengenalan ahli kumpulan dan pembahagian tugas setiap ahli.
- 2.Pelan Kerja: Penyediaan pelan kerja bagi memastikan tugas masing-masing dapat disediakan dengan lancer dan berkualiti.

9.3 Laporan Mesyuarat Kedua

TARIKH / HARI	13 NOVEMBER 2024 (RABU)
MASA	11.30 PAGI
LOKASI	KAFE N28

Kehadiran:

- 1. GWEE ZI NI A24CS0078
- 2. GARETH KOH YIN SERN A24KT0079
- 3. GAVENESH A/L BATUMALAI A24CS0076
- 4. HANIS SOFIYA BINTI BADRUL EHSAN A24CS0080
- 5. HWANG JEAN SHE A24KT0308
- 6. IDA YATULLAILIYEH BINTI AMRUN A24CS0084
- 7. GOH KOK WEI A24CS5027
- 8. HENG ZHI QIANG A24CS0081

Agenda Mesyuarat:

- 1. Pengemaskinian tugasan:
- Mengemas kini pembahagian tugasan kerana terdapat penambahan bahagian dalam laporan.
- Skop tugas yang diberikan perlu dipecahkan kepada tugasan yang lebih kecil kerana kekangan masa ahli tersebut.
- 2. Matlamat Jangka Pendek: Setiap ahli akan menyiapkan sekurang-kurangnya separuh daripada hasil kerja mereka dan dibetangkan pada mesyuarat seterusnya.

9.4 Laporan Mesyuarat Ketiga

TARIKH / HARI	11 DISEMBER 2024 (RABU)
MASA	11.30 PAGI
LOKASI	N28, DEWAN KULIAH 8

Kehadiran:

- 1. GWEE ZI NI A24CS0078
- 2. GARETH KOH YIN SERN A24KT0079
- 3. GAVENESH A/L BATUMALAI A24CS0076
- 4. HANIS SOFIYA BINTI BADRUL EHSAN A24CS0080
- 5. HWANG JEAN SHE A24KT0308
- 6. IDA YATULLAILIYEH BINTI AMRUN A24CS0084
- 7. GOH KOK WEI A24CS5027
- 8. HENG ZHI QIANG A24CS0081

Agenda Mesyuarat:

- 1. Pembentangan kemajuan tugasan
- 2. Penambahbaikan tugasan sebelum penghantaran laporan

Bahawa saya, GWEE ZI NI, No. Matrik A24CS0078 dari Fakulti Komputeran, kursus Data Engineering (SECPH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia;
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan
- Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan : _____

Nama : GWEE ZI NI
No. Matrik : A24CS0078

Tarikh : 23 November 2024

Disaksikan Oleh:- Jahni ah Kump

PROF. NADOW, DRIŠULŽAMAM BININDONICE!
AUXOBILITAMADURI LEGILITAMADURI LEGILITAMAD

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)

Bahawa saya, GARETH KOH YIN SERN, No. Matrik A24KT0079 dari Fakulti Kejuruteraan Kimia dan Kejuruteraan Tenaga, kursus Petroleum Engineering (SETPH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia:
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan

 Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan :

Nama : GARETH KOH YIN SERN

No. Matrik : A24KT0079

Disaksikan Oleh:-

Tarikh : 23 November 2024

PROF. MARTIN DESTRUMENTATION OF PROF. MARTIN DESTRUMENTATION OF PROF. MARTIN DESTRUMENTATION DESTRUMENTS OF PROF. MARTIN DESTRUMENTS OF PROF.

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)

Bahawa saya, GAVENESH A/L BATUMALAI, No. Matrik A24CS0076 dari Fakulti Komputeran, kursus Data Engineering (SECPH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia:
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan
- Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan :

Nama : GAVENESH A/L BATUMALAI

No. Matrik : A24CS0076

Disaksikan Oleh:-

Tandatangan

Tarikh : 23 November 2024

PROF. HARDY DES SULÁMANA INI MININDENIC I AKADEMI TAMODUNI SI JAM F.KILATI SAMIS SOSHIL DAN KEMANUSAA: I

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)

Bahawa saya, HANIS SOFIYA BINTI BADRUL EHSAN, No. Matrik A24CS0080 dari Fakulti Komputeran, kursus Network & Security (SECRH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- 1. Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- 2. Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- 3. Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi
- 4. Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan

5. Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan

Nama : HANIS SOFIYA BINTI BADRUL EHSAN

No. Matrik : A24CS0080

: 23 November 2024 Tarikh

Disaksikan Oleh:-

Tandatangan

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)

Bahawa saya, HWANG JEAN SHE, No. Matrik A24KT0308 dari Fakulti Kejuruteraan Kimia dan Kejuruteraan Tenaga, kursus Chemical Engineering (Bioprocess) (SETBH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia;
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan

 Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan :

Nama : HWANG JEAN SHE

No. Matrik : A24KT0308

Tandatangan

Tarikh : 23 November 2024

Disaksikan Oleh:PROK MADDA DASALAMAN SERVASORO:

FAKULTI SAINS SOSIAL DAN KEMANUSIA/ LANVERSITITERINDI OGI MALLYSVI. UTIM JOHOR SAHRU,

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)

 Jawatan
 : Pensyarah KIAR

 Tarikh
 : 23 November 2024

Bahawa saya, IDA YATULLAILIYEH BINTI AMRUN, No. Matrik A24CS0084 dari Fakulti Komputeran, kursus Data Engineering (SECPH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia:
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan
- Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan :

Nama : IDA YATULLAILIYEH BINTI AMRUN

No. Matrik : A24CS0084

Tandatangan

Tarikh : 23 November 2024

Disaksikan Oleh:-

 FAKUUTI SAINS SOSIAL DAN KEMANUSIA: LITENVERSITI TEKNOLOGI MALAVSIA: UTM JOHOR SAHRU,

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)

Bahawa saya, GOH KOK WEI, No. Matrik A24CS5027 dari Fakulti Komputeran, kursus Network & Security (SECRH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia;
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan
- Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan :

Nama : GOH KOK WEI

No. Matrik : A24CS5027

Tarikh : 23 November 2024

Disaksikan Oleh:-

PROF. MADYA DKI SULAIMAN BINIKADIKO!!
AKADEMI TAMADUNISUAM
FAKULTI SAINS SOSIAL DAN KEMANUSIAM!
LIMURESII TEKNOLOGI MALAYSIA.

Bahawa saya, HENG ZHI QIANG, No. Matrik A24CS0081 dari Fakulti Komputeran, kursus Data Engineering (SECPH) adalah dengan sesungguhnya dan suci hati berikrar bahawa sepanjang pengajian saya di Universiti Teknologi Malaysia.

- Saya akan mematuhi sepenuhnya undang-undang, peraturan, prosedur serta dasar-dasar negara yang berkaitan dengan pencegahan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya akan membenci dan menolak sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa serta memberikan kerjasama sepenuhnya kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dalam mencegah sebarang perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa;
- Saya tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa, sama ada secara langsung atau tidak langsung, dengan mana-mana pihak di Universiti Teknologi Malaysia:
- Saya akan memastikan ahli-ahli kumpulan yang lain juga tidak akan melibatkan diri dalam sebarang bentuk jenayah rasuah dan salah guna kuasa dalam apa-apa jua urusan berkaitan dengan Universiti Teknologi Malaysia; dan
- Saya akan melaporkan kepada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, dengan seberapa segera, sebarang bentuk perlakuan jenayah rasuah dan salah guna kuasa yang melibatkan saya atau ahli-ahli kumpulan saya.

Tandatangan :

Nama : HENG ZHI QIANG

No. Matrik : A24CS0081

Tandatangan

Tarikh : 23 November 2024

Disaksikan Oleh:-

AKADEMI TAMADUN ISLAM
FAKULTI SAINS SOSIAL DAN KEMANUSIAANI
LINNENSITTEKNOLOGI MALMEN
UTM JOHOR BAHRU,

Nama : PM Dr Sulaiman Bin Kadikon (SBK)